

Kehtestatud direktori 27.02.2020 käskkirjaga nr 1.1-2/24 (Lisa 2 leht 1/21)

Õppekavaga tutvunud ja arvamust avaldanud:

õppenõukogu 21.06.2018 nr 6; 28.08.2018 nr 7, 15.10.2019 nr 4.1-14/2.

- hoolekogu 05.11.2019 nr 1.1-9/1

- õpilasesindus 21.05.2018 nr 27, 12.11.2019 nr 6

IG Iisaku Gümnaasium

Iisaku kool – õppiv, arenev ja loov!

Iisaku Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava

Iisaku 2020

SISUKORD

1. ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED.....	4
2. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA.....	5
2.1 Kooli väärtused ja eripära.....	5
3. ÕPPE-EESMÄRGID JA ÕPPEAJA KESTUS	7
3.1 Õppe eesmärgid	7
3.2. Õppeaja kestus.....	8
3.3. Õpingute alustamise tingimused.....	8
4. ÕPPEKORRALDUS JA KOOLI TUNNIJAOTUSPLAAN	8
4.1 Õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted.....	8
4.2 Seosed gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetega, kui seotakse õppeaine kursusi omavahel või muudetakse õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning tunnijaotusplaani.....	8
4.3 Tunnijaotusplaani, õppeainete loendi ja maht gümnaasiumis	8
4.4. Õppeainete valiku võimalused ja tingimused, valikkursuste valimise põhimõtted.....	10
5. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA	10
6. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	13
7. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI	13
8. ÕPPE- JA KASVATUSE KORRALDUS ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ ETTEVALMISTAMISEL	14
8.1. Teemavaldkonnad, kus õpilasuurimusi ja praktilisi töid ette valmistada saab ning milliseid praktilisi töid gümnaasiumis ette valmistada saab	15
9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE JA HINDAMINE.....	15
9.1 Kasutatav hindesüsteem	15
9.2 Hindamisest teavitamine.....	16
9.3 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus	17
9.4 Järelevastamise või järeltööde sooritamise toimumise kord	17
9.5 Kokkuvõtva hindamise põhimõtted.....	18
9.6 Hinde vaidlustamine	18
9.7 Õpilase järgmisse klassi üleviimine	18
9.8 Gümnaasiumi lõpetamine	19
10. KARJÄÄRIÕPE, SH KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMINE.....	19
11. ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE	19
12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	20
13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE.....	21

13.1	Kooli õppekava muutmise algatamine	21
13.2	Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine	21

1. ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED

(1) Õppekava gümnaasiumile koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava üldosast;
- 2) kursuste ainekavadest gümnaasiumile.

Kooli õppekava on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 lõikest 1. Kooli õppekavas tuuakse välja kooli eripärasest tulenevad valikud riiklike õppekavade raames ning kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

(2) Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, gümnaasiumi riiklikust õppekavast, haridus- ja teadusministri 12. oktoobri 2011. a määrusest nr 62 „Õpilasuuringute ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“ § 1 lõikest 3.

(3) Kooli õppekava on väljundipõhine, milles kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, so suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Üldpädevused on kirjeldatud gümnaasiumile gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3. Üldpädevused on valdkonna- ja aineülesed ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

(4) Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitulemuste/pädevuste omandatust võimalikult erinevates olukordades tulenevalt õpitulemuste väljundverbist ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuste/pädevuste omandamist. Kooli õppekavas esitatud õppesisule pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes õppesisule mitmekesiselt, nii et õpilased õpivad õpitut kasutama erinevates situatsioonides. Õppesisu käsitlemisel teeb valiku aineõpetaja, arvestusega et kursuseti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused oleksid saavutatud.

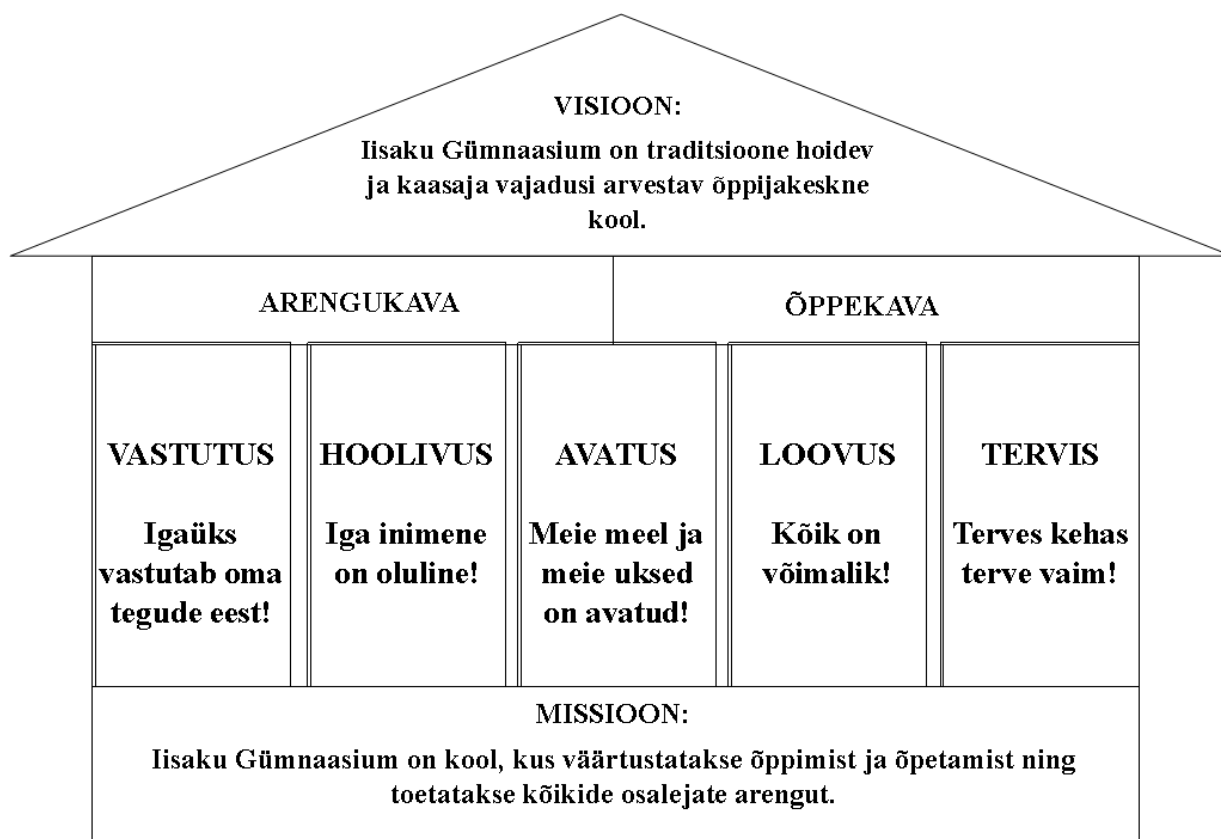
(5) Väljundipõhise õppe õpikäsitus väljendub selles, et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused/pädevused.

- (6) Õppetegevus koolis on tervikuna korraldatud viisil, et saaks toetatud iga õppija individuaalne ja sotsiaalne areng ning toimuks õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õppimine.

2. GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2.1 Kooli väärtused ja eripära

- (1) Iisaku Gümnaasiumi pedagoogiline kontseptsioon on esitatud maja kujul (Joonis 1), kus vundamendi moodustab meie **missioon**: Iisaku Gümnaasium on kool, kus väärtustatakse õppimist ja õpetamist ning toetatakse kõikide osalejate arengut.

Joonis 1. Iisaku Gümnaasiumi missioon, visioon, väärtused

- (2) Ehitis toetub sammastele (Joonis 1) ehk viiele **põhiväärtusele**: vastutus, hoolivus, avatus, loovus ja tervis.

- **Vastutus**– Igaüks vastutab oma tegude eest!

Oskus kuulata ja arvestada kaaslase arvamust, olles aus ja vastutustundlik ning saavutades kokkuleppeid. Vastutus on kolmepoolne – õpilane, lapsevanem, kool. Aruandlus eelkõige enda ees – oma rolli mõistmine ja täitmine. Õpetaja on eeskujuks õpilasele.

- **Hoolivus** – Iga inimene on oluline!

Kõrvalseisjate märkamine ja toetamine. Märkamine, abistamine – koostöö ja individuaalne lähenemine. Suhtlemine õpilaste, vanemate ja personaliga on toetav, nõustav, tunnustav. Personali omavahelised tööalased suhted on väga head – üksteist toetatakse, märgatakse ja tunnustatakse. Kiire infovahetus, teavitamine, suhtlemine.

- **Avatus**– Meie ukSED ja meie meel on avatud!

Koostöövalmidus ja paindlikkus ning avatus muutustele. Soovime, et nii õpetajate ja õpilaste, õpetajate ja lastevanemate kui ka kolleegide omavaheline suhtlemine oleks usalduslik ja lugupidav. Ootame lastevanemaid alati kooli ja klassi ühisüritustele. Peame oluliseks kiiret ja tõhusat infovahetust kooli ning õpetajate, õpilaste ja laste-vanemate vahel, kasutame selleks koosolekuid ja kogunemisi ning veebi ja e-posti võimalusi. Jagame oma koolituskogemusi ning õppe- ja kasvatustöö käigus loodud väärtusi.

- **Loovus**– Kõik on võimalik!

Kool aitab õpilasel selgusele jõuda oma võimetes ja huvides ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks nii järgnevatel haridustasemetel kui elukestvalt. Õpetajal on vabadus õppematerjali loovalt käsitleda. Õpilaste loovtegevused on nähtaval (näitused, esinemised). Probleme lahendatakse loovalt ja paindlikult. Kasutusel on mitmekesised töövahendid. Korraldatakse mitmesuguseid ühisüritusi, mis lasevad ühtsusel ja loovusel väljenduda.

- **Tervis** – Terves kehas terve vaim

Füüsilise aktiivsuse ja tervist säästva eluviisi tähtsustamine. Meile on tähtis nii õpilaste kui kooli töötajate tervis. Pöörame tähelepanu vaimse, füüsilise, sotsiaalse tervise hoidmisele ja edendamisele ning tervislike harjumuste kujunemisele.

(3) **Kooli eripära** väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemises, kus edendatakse loovust ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Õppe kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilaste praktilise intelligentsuse kujunemise toetamisele kõikides üldpädevustes. Loodud on head võimalused õppetöö ja huvitegevuse sidumiseks Iisaku Kunstide Kooli ja Reinar Halliku korvpallikooli ning koostöös Viru Vanglaga. Gümnaasiumiastmes on koostöös Reinar Halliku korvpallikooliga soovijatel õppetöö ja sportimine igapäevaselt lõimitud. Õppekava sisaldab looduse ja spordiga seotud valikaineid, samuti sotsiaalvaldkonna valikaineid. Valikainetena saab õppida sporditeooriat, lihashooldust, toitumise aluseid ja läbida treenerikoolitus. Lisaks spordile on õppekavas järgmised valikkursused: loodus-tehnoloogia-ühiskond, geoinformaatika, looduspraktika, aktiivtegevuse korraldaja, psühholoogia, ettevõtluse alused, informaatika, inglise keel edasijõudnutele (C1), Ameerika kirjandus inglise keeles, filosoofia ja meedia.

3. ÕPPE-EESMÄRGID JA ÕPPEAJA KESTUS

3.1 Õppe eesmärgid

- (1) Kooli lõpetanud õpilane on omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused
- (2) Õppe- ja kasvatusese eesmärgiks on gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3 esitatud üldpädevuste ning gümnaasiumi riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovituses „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“ sätestatud.
- (3) Kooli lõpetanud õpilane on saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused.
- (4) Gümnaasiumi lõpetanu õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 4.tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab gümnaasiumi, on ainevaldkonna-alased laiaulatuslikud faktilised ja teoreetilised teadmised, ainevaldkonna-alased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks ning suutlikkus juhtida ise oma õppimist vastavalt juhtnõuetele olukordades, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda, juhendada kaaslaste tavatööd, võtta mõningane vastutus õppimise hindamise ja edendamise eest.
- (5) Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut. Gümnaasiumiõpilased valmistatakse ette toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna. Gümnaasiumi õpilastele on loodud tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes. Samuti on gümnaasiumiõpilastele tagatud tingimused, mis võimaldavad neil leida endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda edasine haridustee.
- (6) Gümnaasiumi lõpetaja, kes on läbinud kooli õppekava, omab iseseisvust, tal on kujunenud oma maailmapilt ning tal on valmisolek elus toime tulla, noorel on kujunenud adekvaatne enesehinnang, iseseisva õppimise ja koostööoskus, ta on tuttav edasise haridustee võimalustega ning on teadlik enda võimekusest, tal on välja kujunenud kodanikuoskused, -aktiivsus ja -vastutus.

3.2. Õppeaja kestus

- (1) Gümnaasiumis on nominaalseks õppeaja kestuseks 3 aastat.

3.3. Õpingute alustamise tingimused

- (1) Gümnaasiumis saab õpinguid alustada iga õpilane, kellel on omandatud põhiharidus ning kes vastab kooli kehtestatud vastuvõtutingimustele.

4. ÕPPEKORRALDUS JA KOOLI TUNNIJAOTUSPLAAN

4.1 Õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted

- (1) Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust. Ühe kursuse maht on üldjuhul 35 õppetundi.
- (2) Õpilase kursuste mahu hulka arvatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht on üks kursus. Seega eeldatakse, et õpilane valib sellise õpilasuurimuse või praktilise töö, mis valmib ühe kursuse mahuga.
- (3) Tunnijaotusplaanis esitatud kursused on jaotatud õppeaastati, et tagada õpilastele ühtlane koormuse jaotus.

4.2 Seosed gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetega, kui seotakse õppeaine kursusi omavahel või muudetakse õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning tunnijaotusplaani

- (1) Gümnaasiumis õpetatakse õppeaineid ja kursusi iseseisvalt ning pole muudetud õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning tunnijaotusplaani võrreldes gümnaasiumi riikliku õppekavaga.

4.3 Tunnijaotusplaani, õppeainete loendi ja maht gümnaasiumis

- (1) Tunnijaotusplaani on koostatud gümnaasiumi riikliku õppekava 4. jaos sätestatud nõudeid arvestades.
- (2) Tunnijaotusplaanis kajastuvad riikliku õppekava kohustuslikud põhikursused, kooli valitud kohustuslikud kursused ning kooli valikkursused, mille hulgast õpilane valib vähemalt 6 kursust, kokku vähemalt 96 kursust kogu gümnaasiumi vältel.

Õppekoormuse jaotumine IV kooliastmes

Kohustuslikud põhikursused				
	X	XI	XII	kokku
Eesti keel	2	2	2	6
Kirjandus	2	2	1	5
B2 võõrkeel	2	2	1	5
B1 võõrkeel	2	2	1	5
Matemaatika	5	5	4	14
Bioloogia		2	2	4
Geograafia	2			2
Inimgeograafia		1		1
Keemia	1	2		3
Füüsika	2	2	1	5
Ajalugu	2	2	2	6
Ühiskonnaõpetus			2	2
Inimeseõpetus			1	1
Muusika	1	1	1	3
Kunst	1	1		2
Kehaline kasvatus	2	2	1	5
Kohustuslikud kursused kokku	24	26	19	69
Kooli kohustuslikud kursused	X	XI	XII	kokku
Eesti keel		1		1
Kirjandus			1	1
Tekstiõpetus			1	1
B2 võõrkeel (ingl k)	2	1	2	5
B1 võõrkeel (vene k)	1	1	1	3
Matemaatika			1	1
Uurimistöö alused	0,5	0,5		1
Ettevõtluse alused	1			1
Riigikaitseõpetus	2			2
Informaatika	1	1	1	3
Geoinformaatika			1	1
Kooli kohustuslikud kursused kokku	7,5	4,5	8	20
Kooli valikained (valida vähemalt 6 kursust)	X	XI	XII	kokku
Loodus-tehnoloogia-ühiskond		1		
Looduspraktika	1	1	1	3
Matkajuht			1	1
Lihashooldus	1			1
Sportiteooria		1	1	2
Treenerikoolitus		1	1	2
Filosoofia		1		1
Psühholoogia		1		1
Toit ja toitumine		1		1

Inglise keel C1	1	1
Inglise keel (Ameerika kirjandus)	1	1
Meedia	1,5	1,5
Õpilasuurimus või praktiline töö	1	
KOKKU	96	

4.4. Õppeainete valiku võimalused ja tingimused, valikkursuste valimise põhimõtted

- (1) Valikuid pakub kool eelkõige kooli valikainete näol. Tunnijaotusplaanis mittekajastatud valikkursuseid on võimalik valida kooliga kokkuleppel.

4.5. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus gümnaasiumis

- (1) Esmaseks haridusliku erivajaduse märkajaks on õpetaja, kes koostöös õppejuhi, õpilase ja tema vanema ning teiste kaasatud kooli töötajatega leiavad osapooli rahuldava kompromissi erivajaduse toetamiseks ja arengu tagamiseks kooli põhimääruse ja õigusaktidega koolile antud pädevuse raames.

4.6. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

- (1) Valdkonnasisesed ja õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega on kirjeldatud riikliku õppekava ainevaldkonna kavades. Õpetaja arvestab nende võimalustega õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

5. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

- (1) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 kohaselt võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.
- (2) Gümnaasiumi riikliku õppekava § 18 lõike 2 kohaselt kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

- (3) Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.
- (4) Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õpiti. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Gümnaasiumis ei arvestata põhikooli tasemel omandatud õpitulemusi. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.
- (5) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.
- (6) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappides: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.
- (7) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:
- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
 - teisel (madalamal) õppetasel läbitud õppe mitte arvestamisega – gümnaasiumiastmel ei arvestata neid õpinguid, mis on läbitud põhikooli tasemel;
 - Samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel), kui õigusaktides ei ole sätestatud erandeid.

- Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamist juhib ja korraldab õppejuht kaasates vajalikke isikuid ning selgitades välja, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.
- (8) Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundaarsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht, juhendaja või kogenud kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine/kursuse eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või narratiivsed tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitud taotletava õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemuse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Õppejuhil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalid ei ole piisavad õpitulemuste omandatuse tõendamiseks.
- (9) Täisealisel õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus vabas vormis kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppejuht.

6. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

- (1) Üldpädevuste kujundamiseks ja õpikeskkonna mitmekesistamiseks on koolis kavandatud järgmised tegevused, mis kirjeldatakse konkreetsemalt kooli üldtööplaanis kooskõlas haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ §-ga 4.
- (2) Tegevuste kavandamine üldpädevuste kujundamiseks ja õpikeskkonna mitmekesistamiseks kooli tasandil on õppejuhi tööülesanne, kaasates kõiki kooli töötajaid.
- (3) Ülekoolilised üritused:
 - 1) õppekäigud ja ekskursioonid, mis toetavad ainevaldkonnaülestes pädevuste kujunemist;
 - 2) õpilasuurimusi ja praktilisi töid tutvustavad üritused;
 - 3) traditsioonilised ülekoolilised üritused, mis toimuvad igal õppeaastal;
 - 4) kooli ja kalendritähtpäevaga seotud üritused (näiteks aktused, õpetajate päeva tähistamisega seotud üritused, jms);
 - 5) heategevusüritused;
 - 6) kontserdid ja teatrikülastused;
 - 7) spordiüritused ja loodusmatkad.

7. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

- (1) Üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks

Vastavalt liikluseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
 - 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- (2) Kooli rolliks on vastavalt liikluseaduse § 4 lõikele 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.
- (3) Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

- (4) Eelnimetatud liikluskasvatuse teemasid käsitletakse integreerituna ainetundides ning detailsemalt tegevuste tasandil kavandatakse õpetajate poolt õpitegevust kavandades.

8. ÕPPE- JA KASVATUSE KORRALDUS ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ ETTEVALMISTAMISEL

- (1) Õpilasuurimuse ja praktilise töö protsessi koordineerib koolis õppejuht.
- (2) Õpilasuurimuse või praktilise töö koostamist alustatakse 10. klassi II poolaastal ning see valmib 11. klassis jaanuaris kooli poolt määratud kuupäevaks. Mõjuval põhjusel võib kokkuleppel õppejuhiga õpilasuurimust või praktilist tööd sooritada ka muul ajal, kuid mitte hiljem kui 12. klassi II trimestri lõpuks.
- (3) Lisaks õpilasuurimuse või praktilise töö juhendajale abistavad õpilast ka teised kooli töötajad. Näiteks teatud liiki sotsiaalteaduslike tööde puhul võib õpilasuurimus või praktiline töö eeldada matemaatika õpetaja abi statistilise andmeanalüüsi läbiviimisel. Korrekse teksti koostamine eeldab emakeeleõpetaja panust.
- (4) Õpilastel on lubatud kasutada ka kooliväliseid konsultante.
- (5) Õpilasuurimist võib juhendada ka isik, kes ei ole kooli töötaja. Sel juhul määratakse õpilasele koolipoolne juhendaja, kes jälgib, et õpilane peaks kinni ajakavast ja järgiks töö ülesehitusele ja vormistamisele esitatud nõudeid.
- (6) Õpilasuurimus ja praktiline töö on koolis korraldatud vastavalt ja kooskõlas haridus- ja teadusministri 12.oktoobri 2011. a määrusega nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“.
- (7) Kuna õpilasuurimus või praktiline töö on üks gümnaasiumi lõpetamise tingimus, siis peab teema tulenema õppekava õpieesmärkidest.
- (8) Töö valikul tuleb õpilasel koostöös juhendajaga hästi läbi mõelda, mis funktsiooni õpilasuurimus või praktiline töö täidab. Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärgiks on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:
- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
 - 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
 - 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;

- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
 - 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus;
 - 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
 - 7) töö korrektse vormistamise oskus;
 - 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
 - 9) töö kaitsmise oskus.
- (9) Töö kohta saab õpilane tagasisidet töö käigus juhendajalt ning peale töö esitamist ja kaitsmist vastavalt õpiväljunditele ning nende saavutatusele töö retsensendilt ja kaitsmiskomisjonilt.
- (10) Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõikest 6 tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks õpilasuurimus või praktiline töö sooritada rahuldavalt.
- (11) Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamine (kavandamine, läbiviimine ja töö vormistamine) toimub vastavalt juhistele, mis on koostatud õppeaine „Uurimistöö alused“ raames.

8.1. Teemavaldkonnad, kus õpilasuurimusi ja praktilisi töid ette valmistada saab ning milliseid praktilisi töid gümnaasiumis ette valmistada saab

- (1) Õpilasuurimusi ja praktilisi töid saab ette valmistada kõikides gümnaasiumi riiklikus õppekavas esitatud teemavaldkondades.

9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE JA HINDAMINE

9.1 Kasutatav hindesüsteem

- (1) Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse 10. - 12. klassis hinnetega ja lähtutakse alljärgnevast skaalast (tabel 1):
 - „*Suurepärane*“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, mis võimaldavad tal teadmisi ja oskusi iseseisvalt rakendada (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 90%–100% maksimaalsest punktisummast) – 5;
 - „*Väga hea*“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused valdavas osas ning kasutab neid oskusi ja teadmisi edasisel õppimisel (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 80%–89% maksimaalsest punktisummast) – 4+;
 - „*Hea*“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, kuid nende iseseisval rakendamisel esineb ebatäpsusi ja puudusi (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 70%–79% maksimaalsest punktisummast) – 4;

- „Rahuldav“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, mis võimaldavad tal oluliste raskusteta hakkama saada edasisel õppimisel (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 60%–69% maksimaalsest punktisummast) – 3+;
- „Vähene“: õpilane on omandanud õpitulemused, mida ta oskab kasutada juhendaja toel, kuid iseseisval kasutamisel tekib olulisi raskusi (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 50%–59% maksimaalsest punktisummast) – 3;
- „Puudulik“: õpilane on omandanud õpitulemused, mis on ebapiisavad edasiseks õppimiseks (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 0%–49% maksimaalsest punktisummast) – 2

Tabel 1. Hindamiskaala

Nimetus	Hinne	Protsent
Suurepärase	„5”	90%–100%
Väga hea	„4+“	80%–89%
Hea	„4“	70%–79%
Rahuldav	„3+“	60%–69%
Vähene	„3“	50%–59%
Puudulik	„2“	0% - 49%

- (2) Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse kursuste kokkuvõtavad hinned ja käimasoleva kursuse jooksul saadud hinned viie palli süsteemi:

„5+“ ja „5“ = 5
„4+“ ja „4“ = 4
„3+“ ja „3“ = 3
„2“ = 2

9.2 Hindamisest teavitamine

- (1) Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele aineõpetaja õppeperioodi algul.
- (2) Õpilast ja tema vanemat teavitab kool hindamisest Stuudiumi vahendusel.
- (3) Lapsevanemal või eestkostjal (edaspidi lapsevanem) on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta Stuudiumist, klassi- ja aineõpetajatelt ning klassijuhatajalt.
- (4) Kui õpilast ja vanemat ei ole võimalik hindamisest teavitada Stuudiumi vahendusel, teavitab kool õpilast ja vanemat hindamisest paberil oleva dokumendi (hinnetelett) kätte toimetamise kaudu.
- (5) Kooli õppekavas kehtestatud hindamise korralduse avalikustab Iisaku Gümnaasium avaliku teabe seaduse alusel kooli veebilehel.

9.3 Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
- (2) Kursuse algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi ning kokkuvõtivate hinnete kujunemise alused ning lisab selle Stuudiumis esimese tunni tunnikirjeldusesse.
- (3) Kursuse õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja registreeritakse Stuudiumis. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilastele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd. Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, samuti õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esmaspäeval ja reedel või ainult ühel neist päevadest või esimese või viimase tunnina.
- (4) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegga “2”, antakse õpilasele võimalus järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Õpetaja tagastab õpilasele hinnatud töö 10 tööpäeva jooksul.
- (5) Õpilasele, kellel on jäänud vajalik töö (kontrolltöö, praktiline töö, referaat jms) sooritamata, kantakse Stuudiumisse vastav märge “!”. Sellisel juhul annab aineõpetaja õpilasele võimaluse töö sooritamiseks kümne tööpäeva jooksul. Selle töö sooritamisel hindele „puudulik“ annab aineõpetaja õpilasele võimaluse ühekordseks järele vastamiseks või järeltöö sooritamiseks kümne tööpäeva jooksul pärast hindelise töö kättesaamist.
- (6) Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) järgi hinnatakse vastavalt IÕK-s ette nähtud hindamise korrale. IÕK järgi õppiva õpilase tööle märget “Hinnatud IÕK alusel” ei tehta.

9.4 Järelevastamise või järeltööde sooritamise toimumise kord

- (1) Õpilasele antakse võimalus järele vastamiseks, kui tal on kohustuslik töö sooritamata, millest annab teavet märke „!“ Stuudiumis.
- (2) Õpilasele antakse võimalus järeltöö sooritamiseks, kui tema hinnatav tulemus on hinnatud hindegga “2”.
- (3) Järelevastamine ja järeltöö sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahel kokkulepitud ajal ja kohas.

- (4) Õpetaja annab võimaluse järele vastata või sooritada järeltöö kogu kursuse jooksul. Õpetaja ei arvesta hindamisel asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö tulemusel. Järelevastamise või järeltöö sooritamise meetodi valib õpetaja lähtuvalt hinnatavast õpitulemusest.
- (5) Järeltöö vorm võib erineda esialgselt tööst.

9.5 Kokkuvõtva hindamise põhimõtted

- (1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine kursuse- ning kooliastmehinne.
- (2) Kokkuvõttev hinne ei ole hinnete aritmeetiline keskmine.
- (3) Õpilasele, kes on koolist pikemat aega puudunud mõjuval põhjusel ja ei ole kursuse lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat kursuse hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni. Õppeaine kursuse hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- (4) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kursusehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- (5) Kui õpilasele on kehalises kasvatuses meditsiiniliste näidustuste tõttu esitatud erinõudeid, kasutatakse hindamisel kokkuvõtva kursusehinne asemel hinnangut «arvestatud» või «mittearvestatud».
- (6) Õpilasele, kelle kursuse hinne on “2” või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines järelevastamise kava, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- (7) Kooliastme hinne pannakse välja kursuste hinnete alusel.
- (8) Kui õppeaine kursuse hinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, arvestatakse kooliastmehinde väljapanekul, õpilase vastaval kursusel omandatud teadmised ja oskused vastavad hindele “2”.
- (9) Gümnaasiumiastme uurimistööd hindab komisjon. Hinne kantakse lõputunnistusele.

9.6 Hinde vaidlustamine

- (1) Esmased vaided hinnete ja hinnangute puhul lahendatakse aineõpetaja tasandil.
- (2) Kui õpilane ja õpetaja jäävad eri arvamusele hinde või hinnangu osas, siis peab õpilane esitama hiljemalt 30 päeva jooksul vaide direktorile.
- (3) Direktor korraldab vaidemenetluse ja teavitab õpilast vaideotsusest

9.7 Õpilase järgmise klassi üleviimine

- (1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- (2) 10.klassi ja 11.klassi lõpus sooritavad õpilased üleminekuksami, 10. klassi lõpus võõrkeele (inglise või saksa keel) ja 11. klassi lõpus matemaatika eksami.

Üleminekueksami puhul loetakse positiivseks tulemuseks 100 – 26%. Tulemus 25% ja alla selle on negatiivne tulemus.

„5“ – 100 – 86%

„4+“ – 85 – 71%

„4“ – 70 – 56%

„3+“ – 55 – 41%

„3“ – 40 – 26%

„2“ – 25 – 0%

9.8 Gümnaasiumi lõpetamine

- (1) Gümnaasiumi lõpetamine toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 31 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 18 sätestatud tingimustel ja korras.

10. KARJÄÄRIÕPE, SH KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMINE

- (1) Karjääriinfot edastavad, karjääriõpet ja karjääriõppega seotud üritusi korraldavad klassijuhatajad, aineõpetajad ja huvi- ja projektijuht.
- (2) Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta aineõpetajate tasandil.
- (3) Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse õpilaste teavitamise kaudu edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest:
 - ainetundides läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel;
 - erinevate ürituste kaudu (teadlaste öö, haridusmessid Teeviit, Intellektika jms);
 - edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljapool kooli.
- (4) Karjääriteenuse osutamiseks tehakse koostööd Töötukassaga (individuaal- ja grupinõustamine).

11. ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE

- (1) Õpilase ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korra kohaselt vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 ning avaliku teabe seaduses ja haldusmenetlusseaduses sätestatule.
- (2) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

- (3) Peamised õpeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.
- (4) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse eelistatult järgmisi vahendeid:
 - 1) kooli kodulehekülg;
 - 2) e-päevik Stuudium;
 - 3) e-kirjad;
 - 4) telefon.
- (5) Kord aastas õppeaasta alguses toimub koolis lastevanemate üldkoosolek. Õpilase ja tema vanemate esimene koostööpartner koolis on klassijuhataja, kelle juhtimisel kujundatakse välja informatsiooni jagamise kultuur.
- (6) Vähemalt kord aastas viib klassijuhataja iga õpilasega läbi arenguveestluse, millel piiratud teovõimega õpilase puhul osaleb ka lapsevanem.

12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

- (1) Õpetajate koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotletavate õpitulemusteni/pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õpitegevusest.
- (2) Õpetaja töö planeerimine toimub kooli õppekava alusel lähtudes gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.
- (3) Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemetoodika, siis õpetajal tuleb mõelda, kui palju õpilasel kulub aega iga õpiväljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega. Muu sidusus on tagatud gümnaasiumi riikliku õppekava täitmisega.
- (4) Kavandamise aluseks on see, kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundini jõudmiseks eeldatavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.
- (5) Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õpilaste tegevus ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratletud õigusaktidega ning tunnijaotusplaaniga. Üldiselt on õpilase õppetöö koormus vähem kui 8 tundi päevas.
- (6) Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel

kavandatakse, kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja – meetodid

13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

13.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

- (1) Kooli pidaja koostöös direktoriga otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse kaalutluse alusel.
- (2) Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides või tuleneb vajadusest ajakohastada, siis algatab kooli õppekava muutmise direktor.

13.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

- (1) Kui direktor või kooli pidaja on otsustanud kooli õppekava uuendamise ja täiendamise vajaduse, siis lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 2 kehtestab kooli õppekava direktor.
- (2) Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (3) Kooli õppekava vormistatakse kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtivate õigusaktidega.